

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain, valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain 12 ja 28 §:n sekä opintokeskuslain 23 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia kunnan rahoitusosuuden laskemisen osalta. Markkamäärissä, jotka lisätään kunnan rahoitusosuuteen lukion ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuen, ammatillisen lisäkoulutuksen kustannusten sekä julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuksien vähennysten perusteella, otettaisiin huomioon kustannustason arvioitu muutos. Kunnan rahoitusosuudessa otettaisiin lisäksi huomioon valtion ylläpitämän Pelastusopiston laskennalliset kustannukset.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain säännöksiä perustamishankkeeseen myönnetyn valtionosuuden maksamisesta ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtionosuus voitaisiin myös vuoden 1997 jälkeen maksaa jälkirahoituksena seitsemän vuoden aikana hankkeen valmistumista seuraavan kalenterivuoden alusta.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen määrittämisestä silloin kun yksikköhinnan laskennassa tarvittavia kustannuksia ei uusien tutkintojen osalta vielä ole mahdollista selvittää.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia ja valtionosuutta saavista kansanopistoista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että toiminnan laajuus huomioon ottaen olennaisessa määrin vuokratiloissa toimivan ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen, ammattikorkeakoulun, ammatillista peruskoulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen ja kansanopiston yksikköhintaa voitaisiin korottaa oppilaitokselle taloudellisesti merkittävistä vuokrista aiheutuvien kustannusten perusteella.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia, valtionosuutta saavista kansanopistoista annettua lakia ja opintokeskuslakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että vuonna 1998 maksettavaksi tarkoitettu erä vielä maksamatta olevista vanhan menoperusteisen valtionosuusjärjestelmän mukaisista valtionosuuksista siirretään maksettavaksi vuonna 2001.

Esitys liittyy valtion vuoden 1998 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 1998 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Kunnan rahoitusosuus opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä uudistettiin vuoden 1997 alusta voimaan tulleella lailla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (1151/1996). Prosenttiperusteisesta valtionosuudesta yksikköhintojen mukaisiin laskennallisiin kustannuksiin luovuttiin oppilaan kotikunnan maksuosuusjärjestelmän piirissä aikaisemmin olleen koulutuksen sekä taiteen perusopetuksen, kunnan kirjastotoimen ja kuntien kulttuuritoiminnan osalta. Valtionosuus mainittuihin toimintoihin määrittyy kuntien osalta vuoden 1997 alusta yksikköhintojen perusteella lasketun valtionosuuden perusteen ja kunnan asukasmäärään perustuvan rahoitusosuuden erotuksena. Kunnan rahoitusosuus asukasta kohden on kaikissa kunnissa yhtä suuri. Kuntayhtymät ja yksityisten oppilaitosten ylläpitäjät saavat yksikköhintojen mukaisen rahoituksen oppilaan kotikunnan maksuosuusjärjestelmän piirissä aikaisemmin olleeseen koulutukseen. Erillisistä oppilaan kotikunnan maksuosuuksista on vuoden 1997 alusta luovuttu lukuun ottamatta sairaalassa järjestettävää peruskouluopetusta.

Kunnan rahoitusosuus opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin kattaa kaiken aikaisemmin kotikunnan maksuosuusjärjestelmän piirissä olleen opetusministeriön hallinnonalan koulutuksen. Kunnan rahoitusosuudessa ei sen sijaan ole otettu huomioon Pelastusopistosta annetussa laissa (1165/1994) tarkoitetun Pelastusopiston opiskelijoiden kotikuntien maksuosuuksia valtiolle. Mainitun lain 4 §:n mukaan Pelastusopistossa ammatilliseen peruskoulutukseen osallistuvan opiskelijan kotikunta on velvollinen maksamaan opiskelijasta valtiolle maksuosuuden, joka vastaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/1992) ammatillista koulutusta saavasta oppilaasta säädettyä kotikunnan maksuosuutta. Kun opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetusta laista on kumottu oppilaan kotikunnan maksuosuutta koskevat säännökset vuoden 1997 alusta ja mainittuja maksuosuuksia ei siten opetustoimessa enää las-

keta, ei Pelastusopistosta annetun lain viittaussäännöstä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain kotikunnan maksuosuutta koskeviin säännöksiin voi enää soveltaa. Näin ollen kunnat eivät ole vuoden 1997 alusta velvollisia osallistumaan Pelastusopiston kustannuksiin, vaan säännösten mukaan valtio vastaa Pelastusopiston kustannuksista kokonaisuudessaan. Mainittu Pelastusopistosta annetun lain 4 § on ehdotettu vuoden 1997 alusta kumottavaksi hallituksen esityksellä Pelastusopistosta annetun lain 4 §:n kumoamisesta (HE 108/1997 vp).

Hallituksen esityksessä koulutusta koskeksi lainsäädännöksi (HE 86/1997 vp) ehdotetaan, että myös Pelastusopistossa annettava ammatillinen peruskoulutus otettaisiin vuodesta 1999 huomioon kunnan rahoitusosuudessa opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin. Kunnan rahoitusosuuteen julkisen talouden tasapainottamiseksi lisäävää asukaskohtaista markkamäärää ehdotetaan mainitussa hallituksen esityksessä korotettavaksi yhdellä markalla Pelastusopistossa järjestettävästä ammatillisesta peruskoulutuksesta aiheutuvien kustannusten vuoksi.

Kunnan rahoitusosuudessa on myös otettu huomioon ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistaminen sekä lukion ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatukea koskeva uudistus. Lisäkoulutuksen rahoitus ja kuljetusten tukeminen siirrettiin pois valtionosuusjärjestelmästä vuoden 1997 alusta. Kuntien ja valtion välisen kustannustenjaon ennallaan pysyttämiseksi kunnan rahoitusosuutta on mainittujen uudistusten vuoksi korotettu. Lisäksi kunnan rahoitusosuuden lisäyksenä otetaan vuoden 1997 alusta huomioon vuodesta 1996 toteutetut asukasmääriin perustuvat kuntien valtionosuuksien säästöt opetus- ja kulttuuritoimessa. Kaikista edellä mainituista markkamääristä säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 §:n 4 momentissa ja ne ovat kiinteämääräisiä. Niihin ei, toisin kuin valtionosuuden perusteena oleviin yksikköhintoihin, tehdä kustannustason muutoksen edellyttämiä tarkistuksia. Kun kunnan valtionosuus opetus- ja kirjastoimen kustannuksiin määrittyy yksikköhintojen perusteella lasketun valtionosuuden perusteen ja kunnan rahoitusosuuden erotuksena, kasvaa valtion kustannusosuus kustan-

nustason muutosta vastaavasti niissä toiminnoissa, joiden osalta kunnan rahoitusosuus on määritelty kiinteän markkamäärän perusteella.

1.2. Ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen laskemisessa käytettävät kustannukset

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 14 a §:n 1 momentin mukaan ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat opiskelijaa kohden lasketaan joka toinen vuosi ammattikorkeakoulututkinnoittain kustakin tutkinnosta yksikköhinnan määräämistä edeltäneenä vuonna aiheutuneiden valtakunnallisten kokonaiskustannusten perusteella. Jos tutkintoon johtavasta koulutuksesta aiheutuneita kokonaiskustannuksia ei ole mahdollista selvittää, lasketaan yksikköhinta asianomaisen koulutusalan tutkinnoista aiheutuneiden kokonaiskustannusten perusteella. Laki ei sen sijaan sisällä säännöksiä siitä, miten yksikköhinnat lasketaan silloin, kun tutkinto on uusi ja se kuuluu koulutusalaan, jolla ei aikaisemmin ole suoritettu tutkintoja. Tällöin yksikköhinnan laskennassa tarvittavia tutkinnon tai koulutusalan toteutuneita kustannuksia ole vielä olemassa. Tällainen tilanne on syntymässä, kun vapaa-aika ja liikunta-alan koulutus käynnistyy ammattikorkeakouluissa.

Asianomaisen koulutusalan tutkinnoista aiheutuneiden kokonaiskustannusten soveltaminen määrättäessä uuden tutkinnon yksikköhintaa saattaa myös käytännössä olla epätarkoituksenmukaista, koska tutkintokohtaiset kustannukset ja rahoitustarpeet voivat koulutusalan sisällä poiketa merkittävästikin toisistaan.

1.3. Vuokrakustannusten perusteella yksikköhintoihin tehtävä korotus

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 14 §:n 2 momentin, 14 a §:n 2 momentin ja 16 §:n 2 momentin sekä valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/1993) 12 §:n 3 momentin mukaan ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen, ammattikorkeakoulun, ammatillista peruskoulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen ja kansanopiston yksikköhintoja voidaan korottaa sillä perusteella, että oppilaitos toimii pääasiassa vuokratiloissa. Yksikköhinnan korottaminen on siten

mahdollista, jos yli puolet oppilaitoksen tiloista on vuokratiloja. Opetusministeriö vahvistaa yksikköhinnan korotuksen perusteena olevan vuosivuokran. Korotuksen perusteena käytettäväksi vuokraksi vahvistetaan vuokraan sisältyvä pääomakustannusten osuus. Yksikköhinnan korottaminen vuokrakustannusten perusteella on opetusministeriön harkinnassa. Vuokrakustannusten perusteella yksikköhintoihin tehtävällä korotuksella turvataan pääosin vuokratiloissa toimivien oppilaitosten valtionosuuden kohdentuminen oikeudenmukaisesti. Yksikköhinnan korotuksen perusteena olevien tilojen vuokria ei oteta huomioon laskettaessa niitä kustannuksia, joiden perusteella määrätään käyttökustannusten valtionosuuden perusteena käytettävät yksikköhinnat.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 §:n 2 momentin 9 kohdan mukaan kunnan rahoitusosuudessa opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin otetaan huomioon mainitussa lainkohdassa tarkoitettu perustamishankkeista oppilaitosten ylläpitäjille aiheutuvien kustannusten perusteella laskettava markkamäärä. Nämä kunnilta rahoitusosuuden yhteydessä perittävät markkamäärät maksetaan lain 40 §:n 1 momentin mukaisesti oppilaitosten ylläpitäjille niin sanottuna investointilisänä. Investointilisää ei kuitenkaan lasketa kunnan rahoitusosuuteen eikä makseta ylläpitäjälle, jos oppilaitoksen ylläpitäjän yksikköhintaa on edellä selostetulla tavalla korotettu vuokrakustannusten perusteella. Yksikköhinnan korotuksen katsotaan tällöin kattavan ylläpitäjän pääomakustannukset valtionosuusjärjestelmässä.

Rajoitus, jonka mukaan yksikköhintaa voidaan korottaa vain, jos yli puolet oppilaitoksen tiloista on vuokratiloja, on osoittautunut käytännössä epätarkoituksenmukaiseksi. Oppilaitosten toiminnan kannalta merkittäviä vuokratiloja, jotka saattavat laajuudeltaan ja kustannusvaikutuksiltaan vastata perustamishankkeita, jää erillisen suoraan vuokratiloissa toimiville oppilaitoksille kohdennetun valtionosuuden ulkopuolelle. Eräissä suurissa oppilaitoksissa on isoja vuokratiloja, jotka eivät kuitenkaan muodosta pääosaa oppilaitoksen toimitiloista. Mainittu rajoitus on osoittautunut erityisen ongelmalliseksi kehitettäessä ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen oppilaitosverkostoa. Yhdistettäessä oppilaitoksia suuremmiksi kokonaisuuksiksi aikaisemmin pääasiassa vuokratiloissa toimineiden oppilaitosten yk-

sikköhinnan korotus on poistunut, jos uuden oppilaitoksen tiloista alle puolet on ollut vuokratiloja. Tämä on aiheuttanut oppilaitosten ylläpitäjille taloudellisia menetyksiä ja vaikeuttanut oppilaitosten yhdistämistä koskevien päätösten tekemistä.

Hallituksen esityksessä koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi ehdotetaan, että järjestettäessä ammatillista koulutusta tai ammattikorkeakouluopintoja toiminnan laajuus huomioon ottaen olennaisessa määrin vuokratiloissa, koulutuksen järjestäjälle määrättyä yksikköhintaa voidaan korottaa opetusministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistaman vuosivuokran perusteella. Vastaavasti voitaisiin korottaa myös kansanopiston ja liikunnan koulutuskeskuksen yksikköhintaa. Vuokrat, jotka lain voimaan tullessa on hyväksytty yksikköhintojen korotusperusteiksi, säilyisivät ilman eri toimenpiteitä uuden lainsäädännön mukaisina yksikköhintojen korotusperusteina. Enää ei edellytettäisi, että oppilaitoksen ylläpitäjänä toimiva koulutuksen järjestäjä toimii pääasiassa vuokratiloissa.

Edellä mainitun hallituksen esityksen mukaan siihen sisältyviä uusia rahoitusta koskevia säännöksiä sovellettaisiin vuoden 1999 alusta. On ennakoitavissa, että mainittu hallituksen esitys johtaa siihen, että suunnitteilla olevia oppilaitosten yhdistämisiä pyritään lykkäämään uuden lainsäädännön soveltamisajankohtaan, jos aikaisemmin tapahtuva yhdistäminen aiheuttaisi uusille oppilaitoksille taloudellisia menetyksiä yksikköhintojen korotusperusteena käytettyjen vuokrien poistumisen perusteella.

1.4. Valtionosuuden maksaminen perustamishankkeeseen

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 40 §:n 5 momentin mukaan perustamishankkeeseen suoritettava valtionosuus maksetaan kunnalle taikka muulle oppilaitoksen tai muun laitoksen ylläpitäjälle kuukausittain yhtä suurissa erissä hankkeen arvioituna toteutusajana. Lain 50 §:n 4 momentin mukaan valtionosuus perustamishankkeeseen voidaan vuosina 1993—1997 kuitenkin myöntää ehdolla, että se maksetaan jälkirahoituksena hankkeen valmistumista seuraavan kalenterivuoden alusta seitsemän vuoden aikana yhtä suurina vuotuisina erinä. Kukin vuosierä maksetaan tällöin ennen maaliskuun loppua ja siihen

lisätään maksamattoman valtionosuuden osalle laskettu Suomen Pankin peruskorkoa vastaava vuotuinen korko, joka lasketaan ensimmäisen vuosierän maksupäivästä. Valtionosuushakemuksessa on ilmoitettava, suostuuko hakija valtionosuuden maksamiseen jälkirahoituksena.

Edellä mainitussa hallituksen esityksessä koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi ehdotetaan, että mahdollisuudesta maksaa perustamishankkeeseen myönnetty valtionosuus jälkirahoituksena seitsemän vuoden aikana hankkeen valmistumista seuraavasta vuodesta lukien säädetään pysyvänä järjestelyinä. Mainitun hallituksen esityksen mukaan siihen sisältyviä uusia rahoitusta koskevia säännöksiä sovellettaisiin vuodesta 1999. Koska voimassa olevan lainsäädännön mukaan jälkirahoitusta voidaan soveltaa viimeisen kerran vuonna 1997 myönnettäviin perustamishankkeiden valtionosuuksiin, valtionosuuksia ei voitaisi maksaa jälkirahoituksena vuonna 1998 päätettäviin perustamishankkeisiin. Tämä edellyttäisi joko hankkeiden määrän supistamista suunnitellusta tai perustamishankkeisiin varattujen määrärahojen lisäämistä valtion talousarviossa. Lisäksi jälkirahojärjestelmään tulisi epätarkoituksenmukainen vuoden mittainen katkos.

1.5. Maksamattomien valtionosuuksien maksatus

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 49 §:n 2 momentin mukaan vuosien 1993 ja 1994 alussa maksamatta olleet ennen mainittuja vuosia voimassa olleen vanhan menoperusteisen valtionosuusjärjestelmän mukaiset valtionosuudet, -avut ja -avustukset maksetaan jälkikäteen vuosina 1994—2000. Menettely koskee kaikkea nykyisin mainitun lain soveltamisalaan kuuluvaa opetus- ja kulttuuritoimintaa. Valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain 28 §:n 2 momentissa ja opintokeskuslain (1215/1993) 23 §:n 2 momentissa säädetään vastaavasta maksamattomien valtionosuuksien maksamisen menettelystä kansanopistojen ja opintokeskusten osalta. Maksamattomien valtionosuuksien maksatuksen siirtäminen liittyi julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettuihin säästötoimenpiteisiin.

Maksamattomista valtionosuuksista, -avuksista ja -avustuksista on vuonna 1994 maksettu yksi kahdeskymmenesosa ja vuosina 1996 ja 1997 kumpanakin vuonna yksi

viidesosa. Edellä mainittujen säännösten mukaan vuosina 1998 ja 2000 tulee kumpanakin maksettavaksi yksi viidesosa ja vuonna 1999 kolme kahdeskymmenesosaa. Yhdelle viidesosalle maksamattomien valtionosuuksien kokonaismäärästä lasketaan viiden vuoden ajalta kuuden prosentin vuotuinen korko, joka tulisi maksettavaksi vuonna 1998. Vuonna 1998 maksettavaksi tulisi yhteensä 356,5 miljoonaa markkaa maksamattomia vanhan menoperusteisen valtionosuusjärjestelmän mukaisia valtionosuuksia, -apuja ja -avustuksia sekä korkoja.

2. Ehdotetut muutokset

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 §:n 2 momentin 8 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnan rahoitusosuudessa opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin otetaan jo vuodesta 1998 lukien huomioon valtion ylläpitämässä Pelastusopistossa järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen laskennalliset kustannukset. Mainitut kustannukset laskettaisiin kertomalla ammatillista peruskoulutusta Pelastusopistossa saavien opiskelijoiden määrä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 10 §:ssä tarkoitetulla ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten yksikköhintojen keskimääräisellä markkamäärällä. Yhteenlasketut kuntien rahoitusosuudet ovat 43 prosenttia mainituista kustannuksista. Ehdotus vastaa ennen vuoden 1997 alkua voimassa olleita säännöksiä siinä suhteessa, että kunnat olisivat velvollisia osallistumaan Pelastusopistossa järjestetyn ammatillisen peruskoulutuksen kustannuksiin samalla tavalla kuin ammatillisista oppilaitoksista annetussa laissa (487/1987) tarkoitettujen ammatillisten oppilaitosten kustannuksiin. Vuonna 1997 Pelastusopiston kustannuksista vastaa poikkeuksellisesti kokonaisuudessaan valtio.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 §:n 4 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset kustannustason huomioon ottamisesta markkamäärissä, jotka lisätään kunnan rahoitusosuuteen lukion ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuen, ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen ja julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuden vähennysten perusteella. Mainitut markkamäärät muutettaisiin vuosittain varainhoitovuoden arvioituun kustannustasoon. Näin

turvataan, että valtion ja kuntien välinen kustannusten jako pysyy ennallaan kustannustason muuttuessa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 14 a §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen laskemisesta silloin, kun yksikköhinnan laskennassa tarvittavia tutkinto- tai koulutuslakohtaisia toteutuneita kustannuksia ei uusien tutkintojen osalta voida vielä selvittää. Samalla ehdotetaan luovuttavaksi menettelystä, jossa uuden tutkinnon osalta yksikköhinta lasketaan asianomaisen koulutusalan tutkinnoista aiheutuneiden kokonaiskustannusten perusteella. Yksikköhinnat ehdotetaan tällöin laskettavaksi tutkintoon johtavan koulutuksen arvioidun kokonaiskustannusten perusteella. Arviossa hyödynnettäisiin vastaavan alan ammatillisen peruskoulutuksen toteutuneita kustannuksia, joita täsmennettäisiin tiedossa olevilla ammattikorkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen kustannuseroilla. Lain voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat vuodeksi 1998 laskettaisiin ehdotettua muutosta lukuunottamatta nykyään voimassa olevien säännösten mukaisesti. Yksikköhintoja ei siten laskettaisi uudelleen toteutuneiden kustannusten mukaan vuodeksi 1998. Ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat laskettaisiin, kuten muussakin koulutuksessa, seuraavan kerran toteutuneiden kustannusten mukaisesti vuodeksi 1999.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 14 §:n 2 momenttia, 14 a §:n 2 momenttia ja 16 §:n 2 momenttia sekä valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain 12 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen, ammattikorkeakoulun, ammatillista peruskoulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen ja kansanopiston yksikköhintaa voidaan korottaa oppilaitoksen toimitilojen vuokrakustannusten perusteella, jos oppilaitos toiminnan laajuus huomioon ottaen toimii olennaisessa määrin vuokratiloissa. Yksikköhinnan korottamisen edellytyksenä ei siten enää olisi, että toiminnan tulee pääasiassa tapahtua vuokratiloissa. Opetusministeriö vahvistaisi, kuten nykyäänkin, valtionosuuden laskennassa yksikköhinnan korotusperusteena käytettävän vuokran. Yksikköhinnan korottaminen olisi opetusministeriön harkinnassa. Esitys vastaa tältä osin hallituksen esitykseen kou-

lutusta koskevaksi lainsäädännöksi sisältyviä säännöksiä ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulujen, kansanopistojen ja liikunnan koulutuskeskusten yksikköhintojen laskemisesta.

Yksikköhintaan erillisten vuokrien perusteella tehtävä korotus on vaihtoehto perustamishankkeeseen myönnettävälle valtionosuudelle. Tämän vuoksi yksikköhinnan korottaminen tulee kysymykseen vain rajoitetusti ja sellaisten vuokratilojen perusteella, jotka laajuudeltaan ovat verrattavissa tiloihin, joihin voitaisiin myöntää perustamishankkeen valtionosuutta. Lisäksi vuokraushankkeen tulisi tarpeellisuudeltaan ja kiireellisyydeltään olla verrattavissa asianomaisena vuonna valtionosuuden turvin toteutettaviin perustamishankkeisiin.

Tarkoituksena on, että erillisten vuokrien perusteella tehdyt yksikköhintojen korotukset säilyvät ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen ylläpitojärjestelmään tehtävistä muutoksista, kuten oppilaitosten yhdistämisestä, riippumatta, jos edellä mainitut kriteerit täyttyvät. Samoin edellytyksin on vuoden 1998 alusta tarkoitus korottaa niiden ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen yksikköhintoja, jotka ovat oppilaitoksia yhdistettäessä aikaisemmin menettäneet vuokriin perustuvan yksikköhintojen korotuksen sen vuoksi, että uusi oppilaitos ei enää toimi pääasiassa vuokratiloissa.

Muutettaessa yksikköhintojen laskemista koskevia säännöksiä edellä selostetulla tavalla, tulee myös *opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 §:n 2 momentin 9 kohtaa ja 40 §:n 1 momenttia* muuttaa siltä osin kuin ne koskevat perustamishankkeista ylläpitäjälle aiheutuvien kustannusten ottamista huomioon kunnan rahoitusosuudessa ja oppilaitoksen ylläpitäjälle maksettavassa valtionosuudessa. Samalla mainitun lain 9 §:n 2 momenttiin lisätään säännösten selkeyttämiseksi uusi 10 kohta, jossa ammattikorkeakoulujen perustamishankkeista ylläpitäjille aiheutuvien kustannusten ottaminen huomioon kunnan rahoitusosuudessa erotetaan 9 §:n 2 momentin 9 kohdasta omaksi kohdakseen.

Yksikköhintojen korotusperusteena käytettävät vuokrat ehdotetaan kaikilta osin vähennettäväksi markkamäärästä, joiden perusteella investointilisät maksetaan oppilaitosten ylläpitäjille tai joiden perusteella ne lasketaan määrättäessä kunnan rahoitusosuutta opetus- ja kirjaston käyttökustannuksiin.

Näin estetään ensinnäkin investointilisien kertaautuminen kunnan rahoitusosuudessa. Toisaalta ylläpitäjille maksettaisiin nykyisestä poiketen investointilisää omista toimitiloista myös silloin, kun osalle toimitiloista on vahvistettu yksikköhintojen korotusperusteena käytettävä vuokra. Ehdotetulla muutoksella omista toimitiloista ja vuokratiloista saatavat pääomakorvaukset voidaan nykyistä paremmin sovittaa toisiinsa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 40 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jonka mukaan perustamishankkeen valtionosuus voidaan valtionosuuden saajan suostumuksella maksaa jälkirahoituksena myös vuoden 1997 jälkeen. Mainitun pykälän rakentamisaikaista rahoitusta koskevaan 5 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi uuden 6 momentin edellyttämät tekniset muutokset. Mahdollisuus maksaa valtionosuus jälkirahoituksena ehdotetaan säädettäväksi pysyväksi menettelyksi. Jälkirahoitus säilyisi sisällöltään sellaisena kuin se on voimassa olevassa lainsäädännössä ja hallituksen esityksessä koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi. Jälkirahoitus maksettaisiin siten seitsemän vuoden aikana yhtä suurina vuotuisina erinä ja maksamattomalle valtionosuudelle maksettaisiin Suomen Pankin peruskorkoa vastaava vuotuinen korko.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 49 §:n 2 momenttia, valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain 28 §:n 2 momenttia ja opintokeskuslain 23 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Ne vuosia 1993 ja 1994 edeltävältä ajalta vielä maksamatta olevat vanhan menoperusteisen valtionosuusjärjestelmän mukaiset valtionosuudet, -avut ja avustukset sekä niihin liittyvät korot, jotka tulisivat maksettaviksi vuonna 1998, ehdotetaan maksettaviksi vuonna 2001. Menettely on osa toimenpiteistä, joilla pyritään tasapainottamaan julkista taloutta.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Vanhojen valtionosuuksien, -apujen ja -avustusten vuoden 1998 maksuerän siirtäminen maksettavaksi vuonna 2001 myöhen-tää yhteensä 356,5 miljoonan markan suuruisen valtion menon maksamista. Kuntien sekä muiden oppilaitosten ja muiden opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän kautta

rahoitettavien laitosten ylläpitäjien tulot vuonna 1998 vastaavasti vähenevät mainitulla markkamäärällä.

Kustannustason arvioidun muutoksen ottaminen huomioon markkamäärissä, jotka lisätään kunnan rahoitusosuuteen lukion ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kuljetusedun, ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen ja julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuden vähennysten perusteella, lisää kuntien rahoitusosuuksia opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin vuonna 1998 noin 90 miljoonalla markalla. Ehdotus pitää valtion ja kuntien välisen kustannusten jaon ennallaan kustannustason muuttuessa.

Pelastusopiston laskennallisten kustannusten ottaminen huomioon kunnan rahoitusosuudessa opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin lisää mainittuja rahoitusosuuksia vuodesta 1998 lukien yhteensä noin 4,3 miljoonalla markalla vuodessa. Mainittu markkamäärä on laskettu vuoden 1997 arvioidun vuosiopiskelijamäärän (290 opiskelijaa) sekä ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten yksikköhintojen vuoden 1997 keskimääräisen markkamäärän (34 746 markkaa) perusteella. Rahoitusosuuden lisäys on 43 prosenttia opiskelijamäärän ja mainitun keskimääräisen markkamäärän tulosta. Rahoitusosuuden lisäys vastaa Pelastusopiston opiskelijoiden kotikuntien valtiolle maksamia kotikunnan maksuosuuksia ennen vuotta 1997. Vuonna 1997 valtio vastaa Pelastusopiston kustannuksista kokonaisuudessaan.

Ehdotuksella, jonka mukaan ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja kansanopistojen yksikköhintoja voidaan nykyistä useammissa tapauksissa korottaa suurten vuokratkustannusten perusteella, ei olisi välittömiä vaikutuksia valtiontalouteen eikä valtion ja kuntien väliseen kustannusten jakoon. Yksikköhintojen korotusperusteena käytettävät vuokrat vähennetään yksikköhintoja laskettaessa käytettävistä kustannuspohjista. Vuokratkustannukset otettaisiin muussa tapauksessa huomioon mainituissa kustannuspohjissa. Esitys kohdistaisi valtionosuudet taloudellisesti merkittävien vuokrien osalta oppilaitosten eri ylläpitäjille nykyistä oikeudenmukaisemmin.

Ehdotus mahdollisuudesta maksaa perustamishankkeeseen myönnetty valtionosuus jälkirahoituksena myös vuoden 1997 jälkeen mahdollistaa perustamishankkeiden valtion-

rahoituksen suunnittelussa laajuudessa lisäämättä hankkeisiin valtion talousarviossa varattavia määrärahoja.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksen mukaan opetusministeriö huolehtii kunnan rahoitusosuuksien laskemisesta ja perimisestä myös Pelastusopiston osalta osana opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmää. Sisäasiainministeriö ei enää peri maksuosuuksia Pelastusopiston opiskelijoiden kotikunnilta. Uudistus ei lisää merkittävästi opetusministeriön tai opetushallituksen tehtäviä eikä edellytä lisähenkilöstöä mainituissa virastoissa. Pelastusopiston tulee ehdotetussa järjestelmässä toimittaa kunnan rahoitusosuuden laskemiseksi tarvittavat opiskelijamäärätiedot opetusministeriölle.

Ehdotus, jonka mukaan yksikköhintaa voidaan nykyistä laajemmin korottaa vuokratoista aiheutuvien kustannusten perusteella, lisää jossakin määrin opetusministeriölle tehtäviä yksikköhintojen korotushakemuksia. Tästä aiheutuva lisätyö ei kuitenkaan edellytä henkilöstön määrän lisäämistä opetusministeriössä.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä opetusministeriössä. Esitys on valmisteltu yhteistyössä sisäasiainministeriön ja valtionvarainministeriön kanssa siltä osin kuin se koskee kuntien rahoitusosuuksia Pelastusopiston käyttökustannuksiin.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy eduskunnalle erikseen annettuun hallituksen esitykseen laiksi Pelastusopistosta annetun lain 4 §:n kumoamisesta. Siinä mainittu 4 § ehdotetaan kumotavaksi taannehtivasti vuoden 1997 alusta.

Esityksessä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 §:ään, 14 a §:n 1 momenttiin, 40 §:n 1 momenttiin ja 49 §:n 2 momenttiin ehdotetut muutokset edellyttävät, että eduskunnan käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi tehdään vastaavat muutokset.

6. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 1998.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (705/1992) 9 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta sekä 4 momentti, 14 §:n 2 momentti, 14 a §:n 1 ja 2 momentti, 16 §:n 2 momentti, 40 §:n 1 ja 5 momentti sekä 49 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta sekä 14 a §:n 1 momentti laissa 1151/1996, 9 §:n 4 momentti viimeksi mainitussa laissa ja laissa 385/1997, 14 §:n 2 momentti ja 16 §:n 2 momentti laissa 718/1993, 14 a §:n 2 momentti laissa 261/1995, 40 §:n 1 momentti mainitussa laissa 385/1997 sekä 5 momentti laissa 1448/1995 ja 49 §:n 2 momentti laissa 1445/1994, sekä

lisätään 9 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1151/1996, uusi 10 kohta sekä 40 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1448/1995, 1151/1996 ja 385/1997, uusi 6 momentti seuraavasti:

9 §

Kunnan rahoitusosuus opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin

Kunnan rahoitusosuutta laskettaessa kaikki 8 §:n 1—6 ja 8 kohdassa tarkoitetut kuntien valtionosuuden perusteet lasketaan yhteen ja näin saatuun markkamäärään lisätään:

8) ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista ja valtakunnallisista erikoisoppilaitoksista annetussa laissa (760/1990) tarkoitetuissa aikuiskoulutuskeskuksissa ja valtakunnallisissa erikoisoppilaitoksissa, saamelaisalueen koulutuskeskuksesta annetussa laissa (545/1993) tarkoitetussa saamelaisalueen koulutuskeskuksessa ja Pelastusopistosta annetussa laissa (1165/1994) tarkoitetussa Pelastusopistossa järjestettävää ammatillista peruskoulutusta varten 10 §:ssä tarkoitettun ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella lasketut

valtionosuuden perusteita vastaavat markkamäärät;

9) perustamishankkeista aiheutuvien kustannusten vuoksi kymmenen prosenttia markkamäärästä, joka saadaan, kun ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten opiskelijoiden määrät sekä musiikkioppilaitoksissa, kansanopistoissa ja valtakunnallisissa liikunnan koulutuskeskuksissa ammatillista peruskoulutusta sekä kansanopistoissa peruskouluopetusta ja lukio-koulutusta saavien opiskelijoiden määrät yhteenlaskettuina kerrotaan 10 §:n nojalla vahvistetulla ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten yksikköhintojen keskimääräisellä markkamäärällä ja näin saadusta markkamäärästä vähennetään 14 §:n 2 momentissa ja 16 §:n 2 momentissa sekä valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/1993) 12 §:n 3 momentissa tarkoitettujen valtionosuuden laskentaperusteeksi oppilaitosten ylläpitäjille vahvistettujen vuosivuokrien perusteella lasketut valtionosuuden perusteet; sekä

10) perustamishankkeista aiheutuvien kus-

tannusten vuoksi kymmenen prosenttia markkamäärästä, joka saadaan, kun ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden kokonaismäärä kerrotaan 10 §:n nojalla vahvistetulla ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen keskimääräisellä markkamäärällä ja näin saadusta markkamäärästä vähennetään 14 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen valtionosuuden laskentaperusteeksi oppilaitosten ylläpitäjille vahvistettujen vuosivuokrien perusteella lasketut valtionosuuden perusteet.

Kunnan asukasta kohden laskettuun rahoitusosuuteen lisätään vuosittain:

1) markkamäärä, joka saadaan, kun vuodelta 1996 kuntien maksettavaksi tulleet ja varainhoitovuoden arvioituun kustannustasoon muutetut yhteenlasketut oppilaiden kotikuntien maksuosuudet lukion, ammatillisten oppilaitosten, ammatillisten erityisoppilaitosten ja ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten oppilaiden kuljettamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin jaetaan maan asukasmäärällä;

2) markkamäärä, joka saadaan, kun vuodelta 1996 kuntien maksettavaksi tulleet ja varainhoitovuoden arvioituun kustannustasoon muutetut yhteenlasketut oppilaiden kotikuntien maksuosuudet jatkolinjoina järjestetyn ammatillisen lisäkoulutuksen kustannuksiin jaetaan maan asukasmäärällä; sekä

3) julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuksien vähennysten perusteella 613 markkaa vuonna 1998 ja tämän jälkeen markkamäärä, joka saadaan, kun mainittu markkamäärä muutetaan varainhoitovuoden arvioituun kustannustasoon.

14 §

Ammatillisen oppilaitoksen ja ammatillisen erityisoppilaitoksen yksikköhinnan laskeminen

Jos oppilaitos toiminnan laajuus huomioon ottaen toimii olennaisessa määrin vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla asianomaisen ministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra oppilaitoksen oppilasmäärällä. Tässä momentissa tarkoitettuja vuokria ei oteta huomioon laskettaessa 1 momentissa tarkoitettu-

ja valtakunnallisia kokonaiskustannuksia.

14 a §

Ammattikorkeakoulun yksikköhinnan laskeminen

Ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat opiskelijaa kohden lasketaan joka toinen vuosi ammattikorkeakoulututkinnoittain siten, että kuhunkin tutkintoon johtavasta koulutuksesta kunnallisissa, yksityisissä ja valtion ammattikorkeakouluissa yksikköhintojen määrittämistä edeltäneenä vuonna aiheutuneet valtakunnalliset kokonaiskustannukset jaetaan tutkintoa suorittavien opiskelijoiden yhteismäärällä mainittuna vuonna. Yksikköhintoja voidaan porrastaa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, ottamalla huomioon tutkintoon johtavien koulutusohjelmien ja muiden opetusjärjestelyjen kustannuksissa olevat olennaiset erot. Jos tutkintoon johtavasta koulutuksesta aiheutuneita kustannuksia ei ole mahdollista selvittää, määrätään yksikköhinta asianomaiseen tutkintoon johtavan koulutuksen arvioitujen kokonaiskustannusten perusteella. Ammatillisten erikoistumisopintojen yksikköhintana opiskelijaa kohden käytetään ammattikorkeakouluja varten 10 §:n nojalla vahvistettua yksikköhintojen keskimääräistä markkamäärää. Yksikköhinnat lasketaan siten, että yksikköhinnat kerrottuna opiskelijamäärällä yhteenlasketuina vastaavat mainittuja kokonaiskustannuksia.

Jos ammattikorkeakoulu toiminnan laajuus huomioon ottaen toimii olennaisessa määrin vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla asianomaisen ministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra ammattikorkeakoulun opiskelijoiden määrällä. Tässä momentissa tarkoitettuja vuokria ei oteta huomioon laskettaessa 1 momentissa tarkoitettuja valtakunnallisia kokonaiskustannuksia.

16 §

Musiikkioppilaitoksen yksikköhinnan laskeminen

Jos ammatillista peruskoulutusta järjestävä

musiikkioppilaitos toiminnan laajuus huomioon ottaen toimii olennaisessa määrin vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla asianomaisen ministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistetulla ammatillisen peruskoulutuksen opetus-
tuntien määrällä. Tässä momentissa tarkoitettuja vuokria ei oteta huomioon laskettaessa 1 momentissa tarkoitettuja kustannuksia.

40 §

Valtionosuuden maksaminen

Valtionapuviranomainen maksaa 39 §:n 1 momentissa tarkoitettun rahoituksen käyttö-kustannuksiin kunnalle tai muulle laitoksen ylläpitäjälle siten kuin kuntien valtionosuuslain 17 §:n 1 momentissa säädetään. Edellä 39 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tarkistusten mukaiset markkamäärät maksetaan ylläpitäjälle tai peritään valtiolle varainhoitovuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen ja ammatillista koulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisätään perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella 43 prosenttia markkamäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjän oppilasmäärän ja ammatillisille oppilaitoksille ja ammatillisille erityisoppilaitoksille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän tulosta jaettuna kymmenellä vähennetään 14 §:n 2 momentin ja 16 §:n 2 momentin nojalla oppilaitoksen ylläpitäjälle valtionosuuden laskentaperusteiksi vahvistettujen vuosivuokrien perusteella lasketut valtionosuuden perusteet. Ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisättävä markkamäärä lasketaan vastaavasti ammattikorkeakoulun opiskelijamäärän, ammattikorkeakouluille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän ja ammattikorkeakoululle 14 a §:n 2 momentin nojalla valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistetun vuosivuokran perusteella.

Perustamishankkeeseen myönnetty valtionosuus maksetaan, jollei valtionapuviranomainen 6 momentin nojalla toisin päättä, kunnalle tai muulle 3 §:ssä mainitussa laissa tar-

koitetun laitoksen ylläpitäjälle kuukausittain yhtä suurissa erissä hankkeen arvioituna toteutusaikana. Ensimmäinen erä maksetaan hankkeen aloitusta koskevan ilmoituksen saapumista seuraavan kuukauden aikana. Jos hanke on aloitettu 32 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa ennen kuin valtionosuuden myöntämistä koskeva päätös on tehty, ensimmäinen erä maksetaan myöntämispäätöksen tekemistä seuraavan kuukauden aikana.

Perustamishankkeeseen myönnetty valtionosuus voidaan maksaa myös hankkeen valmistumista seuraavan kalenterivuoden alusta seitsemän vuoden aikana yhtä suurina vuosina erinä. Kukin vuosierä maksetaan tällöin ennen maaliskuun loppua ja siihen lisätään maksamattoman valtionosuuden osalle laskettu Suomen Pankin peruskorkoa vastaava vuotuinen korko, joka lasketaan ensimmäisen vuosierän maksupäivästä. Valtionosuuden hakijan on ilmoitettava, suostuuko se valtionosuuden maksamiseen tässä momentissa tarkoitettulla tavalla.

49 §

Käytökustannukset

Vuoden 1994 alussa maksamatta olleet ammatillisten erityisoppilaitosten, ammatillisten erikoisoppilaitosten ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun valtionavut ja -avustukset sekä vuoden 1993 alussa maksamatta olleet muut tässä laissa tarkoitettut valtionosuudet maksetaan siten kuin tässä momentissa säädetään. Alle 10 000 markan suuruista valtionosuutta, -apua tai -avustusta ei makseta. Maksettava markkamäärä lasketaan siten, että ennalta vahvistettujen perusteiden mukaisesti haetun valtionosuuden, -avun tai -avustuksen ja maksettujen ennakoiden ja osasuoritusten erotuksesta vähennetään 5 prosenttia. Näin lasketusta markkamäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1996, 1997, 2000 ja 2001 vuosittain yksi viidesosa sekä vuonna 1999 kolme kahdeskymmenesosaa. Muissa kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa, ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyssä yksityisessä koulussa yhdelle viidesosalle mainitusta markkamäärästä lasketaan viiden vuoden ajalta kuuden pro-

sentin vuotuinen korko, joka maksetaan vuoden 2001 erän yhteydessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998.

Sen estämättä, mitä tämän lain 14 a §:n 1 momentissa säädetään ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen laskemisesta, yksikköhinnat lasketaan seuraavan kerran toteutuneiden kokonaiskustannusten perusteella vuodeksi 1999. Kustannuksiin laskettaessa yksikköhintoja vuodeksi 1998 sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen, ammattikorkeakoulun tai ammatillista peruskoulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen yksikköhintaa on tämän lain voimaan tullessa korotettu vuokrien perusteella, pidetään valtionosuuden laskentaperusteeksi oppilaitoksen ylläpitäjälle vahvistettuna vuosivuokrana yksikköhintoja korotettaessa edelleen tämän lain voimaan tullessa sovellettua opetusministeriön oppilaitoksen ylläpitäjälle valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistamaa vuosivuokraa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain 12 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtionosuutta saavista kansanopistoista 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1218/1993) 12 §:n 3 momentti ja 28 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 28 §:n 2 momentti laissa 1446/1994, seuraavasti:

12 §

Yksikköhinta

Jos kansanopisto toiminnan laajuus huomioon ottaen toimii olennaisessa määrin vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla asianomaisen ministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra opiston 11 §:ssä tarkoitettujen opiskelijaviikkojen määrällä.

28 §

Rahoitusta koskevat siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa maksamatta olevat valtionosuudet maksetaan siten, että

niiden kokonaismäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1996, 1997, 2000 ja 2001 vuosittain yksi viidesosa ja vuonna 1999 kolme kahdeskymmenesosaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998.

Jos kansanopiston yksikköhintaa on tämän lain voimaan tullessa korotettu vuokrien perusteella, pidetään valtionosuuden laskentaperusteeksi opiston ylläpitäjälle vahvistettuna vuosivuokrana yksikköhintoja korotettaessa edelleen tämän lain voimaan tullessa sovellettua opetusministeriön opiston ylläpitäjälle valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistamaa vuosivuokraa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**opintokeskuslain 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun opintokeskuslain (1215/1993) 23 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1447/1994, seuraavasti:

23 §

menesosaa.

Tämän lain voimaan tullessa maksamatta olevat valtionosuudet maksetaan siten, että niiden kokonaismäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1996, 1997, 2000 ja 2001 vuosittain yksi viidesosa ja vuonna 1999 kolme kahdeskym-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*

1.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (705/1992) 9 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta sekä 4 momentti, 14 §:n 2 momentti, 14 a §:n 1 ja 2 momentti, 16 §:n 2 momentti, 40 §:n 1 ja 5 momentti sekä 49 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta sekä 14 a §:n 1 momentti laissa 1151/1996, 9 §:n 4 momentti viimeksi mainitussa laissa ja laissa 385/1997, 14 §:n 2 momentti ja 16 §:n 2 momentti laissa 718/1993, 14 a §:n 2 momentti laissa 261/1995, 40 §:n 1 momentti mainitussa laissa 385/1997 sekä 5 momentti laissa 1448/1995 ja 49 §:n 2 momentti laissa 1445/1994, sekä

lisätään 9 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1151/1996, uusi 10 kohta sekä 40 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1448/1995, 1151/1996 ja 385/1997, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Kunnan rahoitusosuus opetustoimen ja kirjaston käyttökustannuksiin

Kunnan rahoitusosuutta laskettaessa kaikki 8 §:n 1—6 ja 8 kohdassa tarkoitetut kuntien valtionosuuden perusteet lasketaan yhteen ja näin saatuun markkamäärään lisätään:

8) ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista annetussa laissa (760/90) tarkoitetuissa aikuiskoulutuskeskuksissa ja saamelaisalueen koulutuskeskuksessa järjestettävää ammatillista peruskoulutusta varten 10 §:ssä tarkoitettujen ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella lasketut valtionosuuden perusteita vastaavat markkamäärät;

Kunnan rahoitusosuutta laskettaessa kaikki 8 §:n 1—6 ja 8 kohdassa tarkoitetut kuntien valtionosuuden perusteet lasketaan yhteen ja näin saatuun markkamäärään lisätään:

8) ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista ja valtakunnallisista erikoisoppilaitoksista annetussa laissa (760/1990) tarkoitetuissa aikuiskoulutuskeskuksissa ja valtakunnallisissa erikoisoppilaitoksissa, saamelaisalueen koulutuskeskuksesta annetussa laissa (545/1993) tarkoitettua saamelaisalueen koulutuskeskuksessa ja Pelastusopistosta annetussa laissa (1165/1994) tarkoitettua Pelastusopistossa järjestettävää ammatillista peruskoulutusta varten 10 §:ssä tarkoitettujen ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella lasketut valtionosuuden perusteita vastaavat markkamäärät;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9) perustamishankkeista aiheutuvien kustannusten vuoksi kymmenen prosenttia ammatillisia oppilaitoksia, ammatillisia erityisoppilaitoksia, ammattikorkeakouluja, musiikkioppilaitosten, kansanopistojen ja valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten ammatillista peruskoulutusta sekä kansanopistojen peruskouluopetusta ja lukiokoulutusta varten oppilaitosten ylläpitäjille oppilasmäärien ja 10 §:n nojalla vahvistettujen yksikköhintojen keskimäärien markkamäärien perusteella lasketuista markkamäärästä, jollei oppilaitoksen ylläpitäjän yksikköhintaa ole 14 §:n 2 momentin, 14 a §:n 2 momentin tai 16 §:n 2 momentin nojalla korotettu vuokrasta aiheutuvien kustannusten perusteella.

9) perustamishankkeista aiheutuvien kustannusten vuoksi kymmenen prosenttia markkamäärästä, joka saadaan, kun ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten opiskelijoiden määrät sekä musiikkioppilaitoksissa, kansanopistoissa ja valtakunnallisissa liikunnan koulutuskeskuksissa ammatillista peruskoulutusta sekä kansanopistoissa peruskouluopetusta ja lukio-koulutusta saavien opiskelijoiden määrät yhteenlaskettuina kerrotaan 10 §:n nojalla vahvistetulla ammatillisten oppilaitosten ja ammatillisten erityisoppilaitosten yksikköhintojen keskimääräisellä markkamäärällä ja näin saadusta markkamäärästä vähennetään 14 §:n 2 momentissa ja 16 §:n 2 momentissa sekä valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/1993) 12 §:n 3 momentissa tarkoitettujen valtionosuuden laskenta-perusteeksi oppilaitosten ylläpitäjille vahvistettujen vuosivuokrien perusteella lasketut valtionosuuden perusteet; sekä

10) perustamishankkeista aiheutuvien kustannusten vuoksi kymmenen prosenttia markkamäärästä, joka saadaan, kun ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden kokonaismäärä kerrotaan 10 §:n nojalla vahvistetulla ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen keskimääräisellä markkamäärällä ja näin saadusta markkamäärästä vähennetään 14 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen valtionosuuden laskentaperusteeksi oppilaitosten ylläpitäjille vahvistettujen vuosivuokrien perusteella lasketut valtionosuuden perusteet.

Kunnan rahoitusosuuteen lisätään vuosittain:

1) markkamäärä, joka saadaan, kun vuodelta 1996 kuntien maksettavaksi tulleet oppilaiden kotikuntien maksuosuudet lukion, ammatillisten oppilaitosten, ammatillisten erityisoppilaitosten ja ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten oppilaiden kuljettamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin jaetaan maan asukasmäärällä;

2) markkamäärä, joka saadaan, kun vuodelta 1996 kuntien maksettavaksi tulleet yhteenlasketut kotikuntien maksuosuudet jatkolinjoina järjestetyn ammatillisen lisäkoulutuksen kustannuksiin jaetaan maan asukasmäärällä; sekä

Kunnan asukasta kohden laskettuun rahoitusosuuteen lisätään vuosittain:

1) markkamäärä, joka saadaan, kun vuodelta 1996 kuntien maksettavaksi tulleet ja varainhoitovuoden arvioituun kustannustasoon muutetut yhteenlasketut oppilaiden kotikuntien maksuosuudet lukion, ammatillisten oppilaitosten, ammatillisten erityisoppilaitosten ja ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten oppilaiden kuljettamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin jaetaan maan asukasmäärällä;

2) markkamäärä, joka saadaan, kun vuodelta 1996 kuntien maksettavaksi tulleet ja varainhoitovuoden arvioituun kustannustasoon muutetut yhteenlasketut oppilaiden kotikuntien maksuosuudet jatkolinjoina järjestetyn ammatillisen lisäkoulutuksen kus-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3) julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuksien vähennysten perusteella vuonna 1997 502 markkaa ja vuodesta 1998 alkaen 596 markkaa kunnan asukasta kohden.

tannuksiin jaetaan maan asukasmäärällä; sekä

3) julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettujen valtionosuuksien vähennysten perusteella 613 markkaa vuonna 1998 ja tämän jälkeen markkamäärä, joka saadaan, kun mainittu markkamäärä muutetaan varainhoitovuoden arvioituun kustannustasoon.

14 §

Ammatillisen oppilaitoksen ja ammatillisen erityisoppilaitoksen yksikköhinnan laskeminen

Jos oppilaitos toimii pääasiassa vuokrati-loissa, yksikköhintaa voidaan vuosittain ko-rottaa markkamäärällä, joka lasketaan jaka-malla *opetusministeriön* valtionosuuden las-kentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra oppilaitoksen oppilasmäärällä. Tässä mo-mentissa *tarkoitettujen tilojen* vuokria ei ote-ta huomioon laskettaessa 1 momentissa tar-koitettuja valtakunnallisia kokonaiskustan-nuksia.

Jos oppilaitos *toiminnan laajuus huomioon ottaen toimii olennaisessa määrin* vuokrati-loissa, yksikköhintaa voidaan korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla asianomaisen ministeriön valtionosuuden las-kentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra oppilaitoksen oppilasmäärällä. Tässä mo-mentissa tarkoitettuja vuokria ei oteta huo-mioon laskettaessa 1 momentissa tarkoitettu-ja valtakunnallisia kokonaiskustannuksia.

14 a §

Ammattikorkeakoulun yksikköhinnan laskeminen.

Ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat opiskelijaa kohden lasketaan joka toinen vuosi ammattikorkeakoulututkinnoittain siten, että kuhunkin tutkintoon johtavasta kou-lutuksesta kunnallisissa, yksityisissä ja valti-on ammattikorkeakouluissa yksikköhintojen määräämistä edeltäneenä vuonna aiheutuneet valtakunnalliset kokonaiskustannukset jae-taan tutkintoa suorittavien opiskelijoiden yhteismäärällä mainittuna vuonna. Yksikkö-hintoja voidaan porrastaa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, ottamalla huomioon tutkintoon johtavien koulutusohjelmien ja muiden opetusjärjestelyjen kustannuksissa olevat olennaiset erot. Jos tutkintoon johta-vasta koulutuksesta aiheutuneita kustannuk-sia ei ole mahdollista selvittää, lasketaan yksikköhinta asianomaisen koulutusalan tut-kinnoista aiheutuneiden kokonaiskustannus-ten perusteella. Ammatillisten erikoistu-misopintojen yksikköhintana opiskelijaa

14 a §

Ammattikorkeakoulun yksikköhinnan laskeminen

Ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat opiskelijaa kohden lasketaan joka toinen vuosi ammattikorkeakoulututkinnoittain siten, että kuhunkin tutkintoon johtavasta kou-lutuksesta kunnallisissa, yksityisissä ja valti-on ammattikorkeakouluissa yksikköhintojen määräämistä edeltäneenä vuonna aiheutuneet valtakunnalliset kokonaiskustannukset jae-taan tutkintoa suorittavien opiskelijoiden yhteismäärällä mainittuna vuonna. Yksikkö-hintoja voidaan porrastaa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, ottamalla huomioon tutkintoon johtavien koulutusohjelmien ja muiden opetusjärjestelyjen kustannuksissa olevat olennaiset erot. Jos tutkintoon johta-vasta koulutuksesta aiheutuneita kustannuk-sia ei ole mahdollista selvittää, *määritetään* yksikköhinta *asianomaiseen tutkintoon johta-van koulutuksen arvioitujen* kokonaiskustan-nusten perusteella. Ammatillisten erikoistu-misopintojen yksikköhintana opiskelijaa

Voimassa oleva laki

kohden käytetään ammattikorkeakouluja varten 10 §:n nojalla vahvistettua yksikköhintojen keskimääräistä markkamäärää. Yksikköhinnat lasketaan siten, että yksikköhinnat kerrottuna opiskelijamäärällä yhteenlaskettuina vastaavat mainittuja kokonaiskustannuksia.

Jos ammattikorkeakoulu toimii pääasiassa vuokratiloissa, yksikköhintoja voidaan vuosittain korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla opetusministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra ammattikorkeakoulun opiskelijoiden määrällä. Tässä momentissa tarkoitettuja vuokria ei oteta huomioon laskettaessa 1 momentissa tarkoitettuja laskennallisia kokonaiskustannuksia.

Ehdotus

kohden käytetään ammattikorkeakouluja varten 10 §:n nojalla vahvistettua yksikköhintojen keskimääräistä markkamäärää. Yksikköhinnat lasketaan siten, että yksikköhinnat kerrottuna opiskelijamäärällä yhteenlaskettuina vastaavat mainittuja kokonaiskustannuksia.

Jos ammattikorkeakoulu *toiminnan laajuus huomioon ottaen toimii olennaisessa määrin* vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla *asianomaisen ministeriön* valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra ammattikorkeakoulun opiskelijoiden määrällä. Tässä momentissa tarkoitettuja vuokria ei oteta huomioon laskettaessa 1 momentissa tarkoitettuja *valtakunnallisia* kokonaiskustannuksia.

16 §

Musiikkioppilaitoksen yksikköhinnan laskeminen

Jos ammatillista koulutusta järjestävä musiikkioppilaitos toimii pääasiassa vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan vuosittain korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla opetusministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistetulla ammatillisen koulutuksen opetustuntien määrällä. Tässä momentissa *tarkoitettujen tilojen* vuokria ei oteta huomioon laskettaessa 1 momentissa tarkoitettuja kustannuksia.

Jos ammatillista *peruskoulutusta* järjestävä musiikkioppilaitos *toiminnan laajuus huomioon ottaen toimii olennaisessa määrin* vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla *asianomaisen ministeriön* valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistetulla ammatillisen *peruskoulutuksen* opetustuntien määrällä. Tässä momentissa tarkoitettuja vuokria ei oteta huomioon laskettaessa 1 momentissa tarkoitettuja kustannuksia.

40 §

Valtionosuuden maksaminen

Valtionapuviranomainen maksaa 39 §:n 1 momentissa tarkoitetun rahoituksen käyttökustannuksiin kunnalle tai muulle laitoksen ylläpitäjälle siten kuin kuntien valtionosuuslain 17 §:n 1 momentissa säädetään. Edellä 39 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tarkistusten mukaiset markkamäärät maksetaan ylläpitäjälle tai peritään valtiolle varainhoitovuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun

40 §

Valtionosuuden maksaminen

Valtionapuviranomainen maksaa 39 §:n 1 momentissa tarkoitetun rahoituksen käyttökustannuksiin kunnalle tai muulle laitoksen ylläpitäjälle siten kuin kuntien valtionosuuslain 17 §:n 1 momentissa säädetään. Edellä 39 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tarkistusten mukaiset markkamäärät maksetaan ylläpitäjälle tai peritään valtiolle varainhoitovuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mennessä. Ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen ja ammatillista koulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisätään perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella markkamäärä, joka on 4,3 prosenttia ylläpitäjän oppilasmäärän sekä ammatillisille oppilaitoksille ja ammatillisille erityisoppilaitoksille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän tulosta. Ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisättävä markkamäärä lasketaan vastaavasti opiskelijamäärän ja ammattikorkeakouluille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella. *Perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella laskettua markkamäärää ei kuitenkaan makseta, jos ylläpitäjän yksikköhintaa on korotettu 14 §:n 2 momentin, 14 a §:n 2 momentin tai 16 §:n 2 momentin nojalla.*

mennessä. Ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen ja ammatillista koulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisätään perustamishankkeista aiheutuneiden kustannusten perusteella 43 prosenttia markkamäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjän oppilasmäärän ja ammatillisille oppilaitoksille ja ammatillisille erityisoppilaitoksille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän tulosta jaettuina kymmenellä vähennetään 14 §:n 2 momentin ja 16 §:n 2 momentin nojalla oppilaitoksen ylläpitäjälle valtionosuuden laskentaperusteiksi vahvistettujen vuosivuokrien perusteella lasketut valtionosuuden perusteet. Ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle maksettavaan rahoitukseen lisättävä markkamäärä lasketaan vastaavasti ammattikorkeakoulun opiskelijamäärän, ammattikorkeakouluille 10 §:n nojalla vahvistetun yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän ja ammattikorkeakoululle 14 a §:n 2 momentin nojalla valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistetun vuosivuokran perusteella.

Perustamishankkeeseen suoritettava valtionosuus maksetaan, jollei erikseen toisin säädetä, kunnalle tai muulle 3 §:ssä mainitussa laissa tarkoitettun laitoksen ylläpitäjälle kuukausittain yhtä suurissa erissä hankkeen arvioituna toteutusaikana. Ensimmäinen erä suoritetaan hankkeen aloitusta koskevan ilmoituksen saapumista seuraavan kuukauden aikana. Jos hanke on aloitettu 32 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa ennen kuin valtionosuuden myöntämistä koskeva päätös on tehty, ensimmäinen erä suoritetaan myöntämispäätöksen tekemistä seuraavan kuukauden aikana.

Perustamishankkeeseen myönnetty valtionosuus maksetaan, jollei valtionapuviranomaisen 6 momentin nojalla toisin päättä, kunnalle tai muulle 3 §:ssä mainitussa laissa tarkoitettun laitoksen ylläpitäjälle kuukausittain yhtä suurissa erissä hankkeen arvioituna toteutusaikana. Ensimmäinen erä maksetaan hankkeen aloitusta koskevan ilmoituksen saapumista seuraavan kuukauden aikana. Jos hanke on aloitettu 32 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa ennen kuin valtionosuuden myöntämistä koskeva päätös on tehty, ensimmäinen erä maksetaan myöntämispäätöksen tekemistä seuraavan kuukauden aikana.

Perustamishankkeeseen myönnetty valtionosuus voidaan maksaa myös hankkeen valmistumista seuraavan kalenterivuoden alusta seitsemän vuoden aikana yhtä suurina vuotuisina erinä. Kukin vuosierä maksetaan tällöin ennen maaliskuun loppua ja siihen lisätään maksamattoman valtionosuuden osalle laskettu Suomen Pankin peruskorkoa vastaava vuotuinen korko, joka lasketaan ensimmäisen vuosierän maksupäivästä. Valtionosuuden hakijan on ilmoitettava, suostuuko se valtionosuuden maksamiseen tässä momentissa tarkoitettulla tavalla.

Käyttökustannukset

Vuoden 1994 alussa maksamatta olleet ammatillisten erityisoppilaitosten, ammatillisten erikoisoppilaitosten ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun valtionavut ja -avustukset sekä vuoden 1993 alussa maksamatta olleet muut tässä laissa tarkoitetut valtionosuudet maksetaan vuosina 1994—2000 siten kuin tässä momentissa säädetään. Alle 10 000 markan suuruista valtionosuutta, -apua tai -avustusta ei makseta. Maksettava markkamäärä lasketaan siten, että ennalta vahvistettujen perusteiden mukaisesti haetun valtionosuuden, -avun tai -avustuksen ja maksettujen ennakoiden ja osasuoritusten erotuksesta vähennetään 5 prosenttia. Näin lasketusta markkamäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1996—1998 ja 2000 vuosittain yksi viidesosa sekä vuonna 1999 kolme kahdeskymmenesosaa. Muissa kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa, ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyssä yksityisessä koulussa yhdelle viidesosalle mainitusta markkamäärästä lasketaan viiden vuoden ajalta kuuden prosentin vuotuinen korko, joka maksetaan vuoden 1998 erän yhteydessä.

Vuoden 1994 alussa maksamatta olleet ammatillisten erityisoppilaitosten, ammatillisten erikoisoppilaitosten ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun valtionavut ja -avustukset sekä vuoden 1993 alussa maksamatta olleet muut tässä laissa tarkoitetut valtionosuudet maksetaan siten kuin tässä momentissa säädetään. Alle 10 000 markan suuruista valtionosuutta, -apua tai -avustusta ei makseta. Maksettava markkamäärä lasketaan siten, että ennalta vahvistettujen perusteiden mukaisesti haetun valtionosuuden, -avun tai -avustuksen ja maksettujen ennakoiden ja osasuoritusten erotuksesta vähennetään 5 prosenttia. Näin lasketusta markkamäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1996, 1997, 2000 ja 2001 vuosittain yksi viidesosa sekä vuonna 1999 kolme kahdeskymmenesosaa. Muissa kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa, ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyssä yksityisessä koulussa yhdelle viidesosalle mainitusta markkamäärästä lasketaan viiden vuoden ajalta kuuden prosentin vuotuinen korko, joka maksetaan vuoden 2001 erän yhteydessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998.

Sen estämättä, mitä tämän lain 14 a §:n 1 momentissa säädetään ammatikorkeakoulujen yksikköhintojen laskemisesta, yksikköhinnat lasketaan seuraavan kerran toteutuneiden kokonaiskustannusten perusteella vuodeksi 1999. Kustannuksiin laskettaessa yksikköhintoja vuodeksi 1998 sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos ammatillisen oppilaitoksen, ammatillisen erityisoppilaitoksen, ammatikorkeakoulun tai ammatillista peruskoulutusta järjestävän musiikkioppilaitoksen yksikköhintaa on

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

tämän lain voimaan tullessa korotettu vuokrien perusteella, pidetään valtionosuuden laskentaperusteeksi oppilaitoksen ylläpitäjälle vahvistettuna vuosivuokrana yksikköhintoja korotettaessa edelleen tämän lain voimaan tullessa sovellettua opetusministeriön oppilaitoksen ylläpitäjälle valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistamaa vuosivuokraa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

**valtionosuutta saavista kansanopistoista
annetun lain 12 ja 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtionosuutta saavista kansanopistoista 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1218/1993) 12 §:n 3 momentti ja 28 §:n 2 momentti,
sellaisena kuin niistä on 28 §:n 2 momentti laissa 1446/1994, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

12 §

Yksikköhinta

Jos kansanopisto toimii pääasiassa vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan vuosittain korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla opetusministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra opiston 11 §:ssä tarkoitettujen opiskelijaviikkojen määrällä.

Jos kansanopisto toiminnan laajuus huomioon ottaen toimii olennaisessa määrin vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan korottaa markkamäärällä, joka lasketaan jakamalla asianomaisen ministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra opiston 11 §:ssä tarkoitettujen opiskelijaviikkojen määrällä.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

28 §

Rahoitusta koskevat siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa maksamatta olevat valtionosuudet maksetaan siten, että niiden kokonaismäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1996—1998 ja 2000 vuosittain yksi viidesosa ja vuonna 1999 kolme kahdeskymmenesosaa.

Tämän lain voimaan tullessa maksamatta olevat valtionosuudet maksetaan siten, että niiden kokonaismäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1996, 1997, 2000 ja 2001 vuosittain yksi viidesosa ja vuonna 1999 kolme kahdeskymmenesosaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998.

Jos kansanopiston yksikköhintaa on tämän lain voimaan tullessa korotettu vuokrien perusteella, pidetään valtionosuuden laskenta-perusteeksi opiston ylläpitäjälle vahvistettuna vuosivuokrana yksikköhintoja korotetta-essa edelleen tämän lain voimaan tullessa sovellettua opetusministeriön opiston ylläpi-täjälle valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistamaa vuosivuokraa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

opintokeskuslain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun opintokeskuslain (1215/1993) 23 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1447/1994, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 §

Tämän lain voimaan tullessa maksamatta olevat valtionosuudet maksetaan siten, että niiden kokonaismäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1996—1998 ja 2000 vuosittain yksi viidesosa ja vuonna 1999 kolme kahdeskymmenesosaa.

Tämän lain voimaan tullessa maksamatta olevat valtionosuudet maksetaan siten, että niiden kokonaismäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1996, 1997, 2000 ja 2001 vuosittain yksi viidesosa ja vuonna 1999 kolme kahdeskymmenesosaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

